

Forum for Natur og Friluftsliv - Sør-Trøndelag

Sandgata 30, 7012 Trondheim
Tlf.: 94109461 E-post: sor-trondelag@fnf-nett.no

Sør-Trøndelag Fylkeskommune
postmottak@stfk.no

Trondheim, 25. april 2016

Uttalelse om STFKs klima- og energiplan

FNF er et samarbeidsnettverk for naturvern- og friluftsansjasjoner på fylkesnivå. I Sør-Trøndelag er elleve organisasjoner tilknyttet FNF som til sammen har 33 000 medlemskap. Vi arbeider for å bevare natur og mulighetene å utøve friluftsliv, både i nærmiljøet og i villmark, i skogen og på fjellet.

Ødeleggelse av naturområder

Noen klimatiltak kan gjennomføres uten store konflikter, andre har store konflikter med blant annet naturverdier om tiltakene plasseres på feil sted eller drives på feil måte. Et eksempel på det er vindkraften langs Sør-Trøndelags kyst. Vi mener at planen må ta opp at man må ha fokus på at klimatiltak ikke skal gi konflikter med naturverdier. Strømproduksjon er dessverre ikke eneste eksempelet på klimatiltak som kan gjennomføres med store konflikter med naturverdier. Biodrivstoff kan produseres uten konflikter gjennom å bruke avfall som råstoff, men å ta ut biomasse eller plassere infrastruktur områder med store naturverdier kan utarme det biologiske mangfoldet.

Planen må oppdateres etter at det ble tatt investeringsbeslutning for vindkraftanleggene langs kysten. Vindkraftanleggene og kraftlinjene gjør at behovet for å bygge flere kraftverk minker, samtidig er naturen under større press enn tidligere. Planen må derfor slå fast at man må heve terskelen for hvor mye konflikter det skal være mellom kraftproduksjon og naturverdier for at tapet av naturverdier skal ses på som akseptable.

Planen viser flere steder til *Melding om kystskogbruket*. Her er hovedmålene at verdiskapingen i kystskogbruket skal firedobles fram til 2045, og kystskogens karbonlager skal økes og trevirke skal i økende grad erstatte mindre klimavennlige materialer og energikilder. Et av de foreslåtte tiltakene i planen er planting av klimaskog. Dette skal gjøres gjennom en statlig finansiert ordning der målet er å etablere og avsette til klimaskog 1 million dekar, med en opptrapping til 5 millioner dekar i løpet av de kommende 50 år. Vi stiller oss negative til utplanting av såkalt klimaskog, der utenlandske/fremmede treslag benyttes. Disse har en spredningsevne som gjør det nær umulig å forhindre biologisk forurensning til omkringliggende arealer. Også vanlig norsk gran er regnet som fremmed art i

deler av landet. Slike plantasjer reduserer betraktelig det biologiske mangfoldet og friluftsverdiene i områdene.

I planen nevnes det at «Energiproduksjon er et meget vidt tema. Det må tas hensyn til forsyningssikkerhet, klima og miljø, men ikke minst verdiskaping.» Det er senere poengtert at det er mange motstridende mål her, men vi mener at verdiskapningen av energiproduksjon ikke bør være førende for hvorvidt kraftutbygging skal realiseres eller ikke. Alle klimatiltak må ha en reell klimaeffekt, og de må ikke skade mer natur enn alternativene.

I planen står det at "Selv om en betydelig del av nettet har relativt høy alder, er tilstanden i nettet meget bra, noe som skyldes godt vedlikehold. Likevel vil det i årene framover bli et større reinvesteringsbehov. Flere prosjekt som burde vært igangsatt er skjøvet ut i tid grunnet usikkerheten rundt alle vindkraftplanen." Vi mener imidlertid at reinvesteringsbehovet i ledningsnett og utskifting av turbiner i allerede eksisterende kraftverk bør vektlegges i langt større grad enn det planen legger opp til, og at dette, sammen med den vedtatte vindkraftutbyggingen, kan senke behovet for utbygging av småkraft ytterligere.

Klimatilpasning

Naturen er viktig for å begrense skader ved ekstremvær. Blant annet hindrer skogen erosjon og naturlig mark er en bedre buffer mot flom enn hustak og asfalterte overflater. Å bygge ned slike arealer bidrar til klimamistilpasning og man må kompensere for dette gjennom å bygge mer flomsikker infrastruktur.

Myr er spesielt viktig å bevare på grunn av klimaendringene. Torvmose binder store mengder vann og minsker flomtopper. I tillegg tar myren opp store mengder karbon som risikerer å slippes ut man drenerer myren. Ødelegges myrområder må man derfor kompensere for økt flomfare, mindre opptak fra atmosfæren og økte utslipp.

I listen over nyttige rapporter og linker burde man også ha med NINA rapport 1157 *Naturtyper i klimatilpasningsarbeidet – Effekter av klimaendringer og klimatilpasning på naturmangfold og økosystemtjenester*. Den gir en bra oversikt over hvordan ulike naturtyper begrenser skadelig påvirkning av klimaendringene.

Man må sikre at også naturen er klimatilpasset. Varmere klima gjør at dyr og planter må flyttes lenger mot nord og opp i høyden. Med de prognoser for klimaendringer vi har må det skje svært raskt i forhold til vanlig spredningshastighet for mange arter. Infrastruktur skaper barrierer som gjør at spredningen stanses. Man må derfor sikre økologiske korridorer og heller forbedre dem enn bygge ned dem.

Planen inneholder få konkrete tiltak, det mange formuleringer som kan tolkes bredt og lite ambisiøst. Det er først når handlingsdelen av planen kommer på høring man kan se hvor bra planen faktisk er.

Uttalelsen støttes av: FIVH-Trondheim, Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag, Norges Jeger og Fiskerforbund i Sør-Trøndelag, Norsk Botanisk forening Trøndelagsavdelinga, Norsk Ornitologisk Forening avdeling Sør-Trøndelag, Syklistenes Landsforening, Trondhjems Turistforening og Trondheim Turmarsjforening.

Erik Brenna
Fylkeskoordinator
FNF Sør-Trøndelag